

Hans van den Bos

Internationale erkenning voor natuurlijk beheer Oostvaardersplassen

Staatsbosbeheer haalt opgelucht adem. Het International Committee on the Management of large herbivores in the Oostvaardersplassen (ICMO), dat in juni zijn advies uitbracht aan de minister van LNV, steunt grotendeels het natuurlijke beheer dat Staatsbosbeheer voert met betrekking tot edelherten, heckrunderen en konikpaarden in de Oostvaardersplassen. Aanleiding voor het instellen van dit internationale team van deskundigen was de massale sterfte van grote grazers in de winter van 2004-2005, wat een publiek debat opriep over dierenwelzijn en of een grazer in een natuurgebieden nu vee is of een wild dier. De minister gaf bij instelling het ICMO de vraag mee of en hoe de Oostvaardersplassen een zelfvoorzienend ecosysteem kunnen zijn, rekening houdend met dierenwelzijn. Tweede vraag was wat voor effect een robuuste verbinding naar de Veluwe op de populaties van de dieren zou hebben.

Het ICMO is van mening dat de Oostvaardersplassen prima een levensvatbare populatie grote grazers kunnen handhaven. Uit onderzoek naar grote grazers op bijvoorbeeld eilanden van vergelijkbare omvang als de Oostvaardersplassen, blijkt dat een populatie van een dergelijke omvang kan voortbestaan, maar dat een aanzienlijke fluctuatie in aantallen normaal is. Sterfte van meer dan de helft van de populatie, zoals in de strenge winter van 2004-2005, is niet uitzonderlijk en komt op deze eilanden gemiddeld eens in de vijf, zes jaar voor. Wel stelt de commissie dat de beheerder moet accepteren als door competitie met de andere grote grazers de populatie heckrunderen in omvang afneemt of zelfs uitsterft.

Leo Smits, boswachter voorlichting bij Staatsbosbeheer, is blij met het advies. "Wat wij al tien jaar vertellen bij excursies over het natuurlijk beheren van grote grazers, zien we nu bevestigd door wetenschappelijke experts. Dat is natuurlijk prettig om te horen." Op enkele punten gaat het ICMO-advies zelfs nog iets verder dan het Staatsbosbeheerbeleid. Zo bevestigen de ICMO-deskundigen dat het instandhouden van de populatie het beste kan gebeuren door aan het eind van de winter de verzwakte dieren af te schieten. In het kader van dierenwelzijn adviseren ze echter om 90%

van deze dieren te doden terwijl ze nog kunnen staan. "Dat is iets meer dan we tot nu toe deden", vertelt Smits. "Afgelopen winter hebben we zo'n 80% van de te zwakke dieren afgeschoten, en is 20% een natuurlijke dood gestorven. Om die 90% te bereiken zullen we onze inspanningen dus nog iets moeten verhogen. Maar het belangrijkste is dat ze het met ons eens zijn dat andere manieren om te populatie te sturen, zoals bijvoeren, preventief afschieten in het najaar of geboortebeperving, geen goede opties zijn."

De robuuste verbinding naar de Veluwe kan op warme steun van de commissie rekenen. Ze verwachten positieve effecten voor de grote grazers, omdat deze zo meer diversiteit, voedsel en beschutting vinden, waardoor de sterfte zal verminderen. Ze bevelen aan om het eerste deel van deze corridor, naar het Horsterwold, al op korte termijn open te stellen, en wel voor alle drie de grote grazers. Smits: "Dit advies heeft ons toch nog verrast, omdat we zelf deze zone eigenlijk alleen voor het edelhert hadden gepland."♦

Marjel Neeffes